

cum in hoc mundo peregrini simus, mundi rebus non adhæreamus, ejus negotiis plus quam par est nos non immisceamus, ac hoc mundo tamquam non utentes utamur. *Charissimi*, ait Princeps Apostolorum (Ep. 1, 2), *obsecro vos tamquam advenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desideriis*. Non immorandum in inquirendis iis quæ carni placent; non sistendum in hoc mundo, ut gulæ, et libidini satisfaciamus; a carnalibus, et perversis omnibus mundi desideriis abstinendum: *abstinere vos a carnalibus desideriis*. Pueri in plateis cum sociis ludentes, obliviscuntur ire quo missi erant: stultos similiter viatores reperire est, qui in caupona ludentes, aut in pratis flosculos colligentes, moras nectunt, et quandoque eo obliviscuntur ire, quo tendebant: *stultus viator est, qui in itinere ancena prata conspiciens, obliviscitur ire, quo tendebat* (S. Greg. ho. 14 in Ev.). Ne pueros illos, ne stultos hujusmodi imitemur viatores; terrenis hisce ne ita hæreamus ut patriæ cœlestis, ad quam tendimus, obliviscamur. Ejus non obliviscatur Vates regius, dicens: *Si oblitus fuero tui Jerusalem, oblivioni detur dextera mea* (Psal. 136, 5). Ejus non obliviscatur, quin contra ad eam anhelabat D. Paulus, qui exclamabat: *cupio dissolvi, et esse cum Christo* (Philip. 1). Recordemur et nos, suspiremus et nos, anhelemus et nos ad cœlestem patriam, ac cum propheta regio dicamus: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est*: vel cum D. Augustino clamemus: *O patria nostra, patria secunda! a longe te videmus, ab hoc mari te salutamus, ab hac valle ad te suspiramus*; optemus eam, suspiremus ad illam, terrenis contemptis ad illam tendamus. Vita nostra *concedia est*, ne tanti eam faciamus: *vita nostra concedia est*, ne tanto affectu eam diligamus: *vita nostra peregrinatio est*, ne ei tam fortiter adhæreamus; sed ad æternam suspiremus, ad quam nos ducant. Pater, Filius et Spiritus Sanctus. *Amen*.

DOMINICA SECUNDA.

DE PARADISI BONIS.

Domine, bonum est nos hic esse (Matth. 17, 4).

Errant cæci peccatores, qui in transitoriis mundi voluptatibus tabernaculum figentes, in iis immorari et conquiescere cupiunt; ac cœlestium obliiti in hoc mundo diu et quasi in æternum vivere concupiscunt, intra se dicentes: *bonum est nos hic esse*. Ut enim ait S. Bernardus (Ser. 6, de Ascens.): « non est bonum in hoc mundo esse: imo vero molestum est, grave est, periculosum est. Nimirum ubi malitiæ plurimum, sapientiæ modicum, si tamen vel modicum invenitur; ubi viscosa omnia, omnia lubrica, aperta tenebris, obsessa laqueis peccatorum; ubi periclitantur animæ, ubi spiritus alliguntur, ubi tantum vanitas et afflictio spiritus est ». Non optandum quidem diu in hoc mundo vivere, ubi tot crimina, tot miseriæ, totque pericula; ad cœlum, ubi omnium est ubertas bonorum, cuncta nostra dirigenda sunt vota, cunctique sunt affectus inclinandi. Etiamsi in hoc mundo spiritualibus etiam multis fruamur deliciis: etiamsi ipsum Christum transfiguratum, et gloria ineffabili radiantem videamus; cum Petro tamen dicere non licet: *bonum est nos hic esse*. Minime quidem hujus mundi bonis adherendum, verum ad cœlestia anhelandum; quorum comparatione cuncta quæ in hoc mundo degustamus bona, sive spiritalia illa sint, sive corporæ, stilla sunt, pulvis sunt, nihil sunt. Ut ad cœlestia bona appetenda quisque alliciatur quæ et qualia illa sint, jam explicare pertentabimus, eo saltem modo quo explicari possunt ab infirmo oratore. *Ace*.

Hujus mundi bona parva, mixta et transitoria sunt. *Parva* quidem sunt; et licet ab hominibus plurimi æstimentur, ambiantur et summo affectu inquirantur a Deo tamen, ab An-

gelis, a cœlestibus civibus, necnon a multis in sæculo viventibus pro nihilo reputantur. *Mixta* sunt bona temporalia, ac doloribus, anxietatibus, tribulationibus et innumeris angustis permixta. Nec enim aliquis in hoc mundo tot bonis, tantaque felicitate gaudet, qui aliquid mali et sinistri non patitur: imo qui multa adversa et sinistra non perferat. *Transitoria* tandem sunt hujus mundi bona: non enim diu possidentur, at velut umbra fugax transeunt, et veluti fumus evanescent: ipsaque procul dubio citissime relinquimus, vel ab iis relinquitur. O quam contemptibilia sunt mundi istius bona! Quam optabilia illa quibus nunc sancti fruuntur in cœlo! Amabilia quidem, et plurimum optabilia sunt ista bona, quia non parva, sed magna; non mixta, sed pura; non transitoria, sed aeterna sunt. Paradisi bona: 1. magna sunt: 2. pura sunt: 3. aeterna sunt. En qualia sint cœli bona; et en urgentissima tria motiva, quibus ad illa ardentè appetenda quisque allici debet.

I PARS.

Paradisi bona sunt magna.

Paradisus est Dei domus, qua nulla pulchrior, nulla ditior, nulla jucundior, amplior nulla: *O Israël, quam magna est domus Domini, et ingens locus possessionis ejus!* (Baruc. 1, 14). Magna est domus illa, in qua Rex residet, cujus potentia terminos nescit, cujus magnitudo mensuram non habet, cujus providentia ad omnia se extendit, cujus divitiæ sunt inexhaustæ, cujus vita immortalis, cujus pulchritudo semper amabilis. Magna illa domus, ubi muri ex auro purissimo fabricati sunt, ubi pretiosissimæ pedibus calcantur margaritæ, ubi columnæ ex limpidissimo erectæ sunt crystallo, ubi continuus, isque gratissimus auditur laudis et gratiarum actionis concentus. Magna tandem illa domus, et in ea omnia magna: magnus ibi Deus, et laudabilis nimis; magni ibi domestici, et cœlestis hujus habitationis inquilini: magna sunt bona, quæ Deus ibi sanctis suis communicat.

Magna dico, et quam magna sint hæc bona, quæ Deus in cœlo amicis suis confert, explicare nec ego nec alius quisquam valet. Excedunt vires meas, excedunt facultatem eloquentiæ meæ, transcendunt capacitatem intelligentiæ meæ infinita illa bona quæ præparavit Deus diligentibus se. Nec mirum, si illa non concipiam: cum nec oculus viderit, nec auris audiverit, nec in cor hominis etiam comprehensoris ascenderit, quanta sint bona quæ Deus sanctis suis in cœlo communicat: *Non solum cor hominis viatoris, sed nec etiam comprehensoris, aut alicujus Angeli, potest, aut poterit illud bonum infinitum, et gaudium nobis paratum, et oblatum comprehendere* (Bonavent. *Stim. amor.* 3, 20). Licet autem quam magna sint paradisi bona concipere minime valeamus, ea tamen magna et maxima esse, ex sacra Scripturæ verbis, ex sanctorum Patrum oraculis, et ex variis, iisque urgentissimis conjecturis facile auspicamur. Et ut ex innumeris, quæ hac de re afferri possent, aliqua colligam, ab Isaïæ prophetæ testimonio incipiam, a quo maximam cœlestium bonorum desumo ideam, cum illum audio dicentem, quod Deus in cœlo solummodo sit magnificus: *solummodo ibi magnificus est Dominus noster* (33, 21). Scimus, eum magnificum fuisse, cum in hominis gratiam, cœlum, terram, mare, volucres cœli, pisces maris, et omnia creata condidit: fuit etiam magnificus, cum ut hominem salvum faceret, gratias suas, Sacramenta sua, proprium sanguinem, et totum semetipsum tradidit: fuit tandem supra modum magnificus, cum sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum instituit, ut cum hominibus usque ad consumationem sæculi in hoc mundo maneret, seque illis in cibum perpetuum daret. Quasi vero hæc omnia parva sint respectu bonorum quæ sanctis suis in paradiso communicat, eum solummodo in cœlo magnificum dicit Isaïas: *solummodo ibi magnificus est Dominus noster*. Magnam hanc Dei in cœlo magnificentiam, summaque bona quæ ibi sanctis suis confert, indicat D. Paulus, cum eos ibi reges futuros, et cum Christo Salvatore ragnaturos asserit, dicens: *si sustinebimus, et conregabimus* (2. Tim. 2, 12). Reges quidem in cœlo sunt sancti, quia eos Deus in regalibus solis se-

dere facit, regieque suæ dignitatis et potestatis participes efficit. Reges sunt, quia cum Christo gloriose regnant, et in æternum regnabunt. Reges sunt, quia prædivitis, immensi, æterni eos Christus regni possessores facit, dicens: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi* (Matth. 25). Quam magna ergo esse debent bona, quibus in cælo perfruuntur hi qui in cælo reges sunt? Si divitiis, honoribus, omnibusque bonis affluere solent reges in hoc mundo; quanto majora sunt bona quæ Deus sanctis in cælo regnantibus communicat! Si terrenis regibus, qui homines infirmi sunt, qui peccatis multis obnoxii, et qui ad omnia mala proelives sunt, tantas Deus in hoc mundo bona largiatur; quanta sunt illa bona quæ in cælo communicat sanctis, qui amici ejus sunt, qui in statu gratiæ confirmati, et qui ad cælestia sola sunt sublimati, ut æterno et immenso hoc regno potiuntur? Maxima certe esse hæc Paradisi bona quisque fatebitur; ac tanta, ut nec eorum magnitudinem concipere valeamus. Nescio, an hæc ratio placeat: cum tamen magna bona, quibus in hoc mundo reges, nonnunquam etiam impii fruuntur, revolve, non possum non intra me dicere, majora et ineffabilia esse bona, quibus fruuntur sancti, qui nunc in cælo regnant et triumphant. Aliunde etiam cælestium bonorum magnitudinem aspicio; ex bonis scilicet temporalibus, quæ non solum regibus, verum et omnibus hominibus Deus in hoc mundo conferre solet. Nonne propter nos homines immensam universi molem e nihilo eduxit? nonne propter nos homines, cælos, astra, elementa, et omnia creata miro ordine disposuit? nonne aurum, argentum, ac quidquid in orbe pretiosius et amabilius invenitur, ad nostros usus condidit? nonne dat nobis lucem ad videndum, sapes ad gustandum, aërem ad respirandum, sonos ad audiendum, fontes ad refrigerandum, herbas ad morbos nostros curandos, animalia et fructus ad suaviter vivendum? A Deo quidem hæc et innumera alia bona in hoc mundo habemus. Ex quo inferendum cum D. Augustino, quod si Deus tot et tanta nobis miseris in hoc mundo bona conferat, multo majora, et in infinitum majora bona sanctis in cælo largiatur:

Si ergo pro hoc corpore corruptibili, tam magna et innumera beneficia præstat, qualia, queso, et quam magna erunt illa bona, quæ preparavit diligentibus se, in cælesti patria? Si tanta sint bona, quæ inimicis suis in hoc mundo viventibus tribuit; quanta sunt, quæ amicis suis in cælo triumphantibus confert? Si in hoc mundo, qui est tuguriolum Adami, ergastulum peccatorum, cavea brutorum, carcer et exilium mortalium, tantis Deus bonis homines peccatores afficiat et recreet, quanta erunt bona quæ sanctis et amicis suis in cælo, in palatio suo, et in gloriæ, nec non magnificentiæ suæ loco impertietur: *Si tanta facit nobis in carcere, quid aget in palatio?* Hand dubie, inquit Augustinus, bona illis confert majora quam dici possit: *procul dubio plus futurum est, quam dici possit.* Ex bonis temporalibus, quæ Deus, etiam peccatoribus in hoc mundo confert, facile concipimus, magna esse bona, quæ sanctis suis in cælo largitur; hoc autem melius, meo quidem judicio, inferri potest ex spiritualibus bonis et deliciis, quibus amicos suos Deus in hoc mundo sæpe reficit, et satiat. Nonne sæpe viros pietate insignes in hoc mundo videmus, qui ita gaudio spirituali superabundant, etiam in tribulationibus, in mediis persecutionibus, et in ipsiis suppliciis quæ patiuntur, ut omnia eis suavia, dulcia, et amabilia sint? Nonne viros multos sanctitate illustres videre est, qui tantis delibuti sunt spiritus deliciis, ac ita Deo pleni, ut rerum temporalium obliviscantur, proprii commodi semper sint inimici, ampro proprio sint semper infensi, nilque aliud cogitent quam de Dei gloria; nihil desiderent, quam ut illi serviant; nec alia præterquam amoris divini flamma ardeant? nonne multi tanto interius affecti fuere gaudio, tanta lætitia perfusi, tot internis consolationibus recreati, ut extra se rapti, et deliquium passi sint? hoc ita factum esse scimus; hoc demiramur: jamvero si recte ratiocinemur, ex hoc inferemus, maxima et infinita esse paradisi bona. Si etiam tantas Deus in hoc deserto dat delicias: quantas in æternæ voluptatis loco dabit? si tam exquisitas in hac lacrymarum valle dulcedines suggerit; quid faciet in beatitudinis suæ regno? si tot gratias, tot voluptates, totque bona

spiritualia in hac solitudine et in hac Babylonie fornace hominibus impertitur; quæ et quanta erunt illa bona, quæ in cælo amicis suis tribuet: *Quid erit in patria, si tanta est copia delectationis in via?* Magna quidem, maxima et incomprehensibilia sunt paradisi bona; eorumque magnitudinem duobus verbis mirum in modum, quantum potest, explicat Ezechiel propheta dicens, quod Deus in cælo resideat, ibique se sanctis videndum et possidendum præbeat; *Dominus ibidem*. Cupit aliquis romanæ civitatis glorias enarrare, ac ne dicendo succumbat, hoc tantum dicit: *Pontifex ibi est*. Ex quo cuique inferendum relinquit, magnam hanc esse civitatem, ingentes ejus esse divitias, omniaque ibi esse magna, cum inibi pontifex resideat. Similiter non melius explicari potest et probari, maxima esse paradisi bona, quam cum dicitur Deum ibi esse, ibique se sanctis videndum et possidendum exhibere: *Dominus ibidem*. Quis enim non fateatur magna ibi esse bona, ubi Deus est, qui est summum bonum, qui est omne bonum, qui est omnis boni bonum, cujus possessione sancti satiantur, inebriantur, præmiantur, et in æternum beatificantur? In cælo sane magna, ineffabilia, et omnia sunt bona: quia ibi est omne bonum et ibi nullum deesse potest bonum, ubi Deus est. *Quid ibi deesse potest, ubi Deus est?* (Aug. de spirit. et anim.). Ad celestem hanc patriam aspiremus, ad illam anhelemus, et huius mundi incolatum despicientes dissolvi cupiamus, ut cum Christo regnemus in paradiso, ubi sunt bona maxima; *ac etiam bona pura, nulloque malo permixta.*

II PARS.

Paradisi bona sunt pura.

Mundi bona, misera, caduca, et amaritudinibus innumeris mixta sunt: nihil hic puri et sinceri, confusa omnia, nulla sine amaritudine voluptas; ubique luctus et gaudii, dulcis et amari mixtura reperitur. Qui abundat honoribus, nummis non abun-

dat; qui dives est, ingenio et scientia sæpe caret: hic sapiens est, sed pusillanimis; iste magnanimus, sed imprudens: ille valetudinis est robustæ, at ignobilis famæ; alius est eruditus at semper agrotus; alius est sanus, sed ignarus. Sit etiam aliquis, qui sapientia, prudentia, scientia, magnanimitate, et aliis omnibus præclarissimis animi dotibus fulgeat, hic in terris diu vivere non poterit, quin a frigore, a calore, a pluvia, a grandine, a rerum penuria, ab invidiis, ab hostibus, ab infirmitatibus, a passionibus, ab intus mordente conscientia, vel ab alio aliquo quidquam mali et sinistri patiat, eo quod in hoc mundo sint bona mixta malis, gaudia gemitibus sint temperata, mel felli affusum sit. Ibi diei nox, hyems æstas, bono malum, probis improbi insidiantur, mixtimque mala cum bonis fluere solent. In cælo autem nulla talis mixtio, nulla ibi mala bona permiscetur; ibi felicitas pura, gaudia pura, et omnia bona pura sine ulla doloris, tristitiæ et mali admixtione: ut enim ait S. Joannes Evangelista, ibi Deus absterget omnem lacrymam ab oculis sanctorum, *et mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra* (Apoc. 21, 4). De ratione beatitudinis est, ut omnia in ea sint bona, nilque mali in ea reperiat. *Beatitudo est, ubi nihil sit quod nolis, et ubi totum sit quod velis* (Bern.). Bona volumus, ibi sunt omnia bona; mala nolumus, ibi nullum est malum; omnia ibi sunt bona pura, sine ulla mali mixtura. In cælo non fames, non sitis, non gelu, non æstus cruciat; nihil laboris, nihil fatigationis, nihil morroris, aut doloris illic est; curæ omnes, paupertas omnis, omnis dolor, et omnia adversa a cælo procul eliminantur; inde calumnie, inde insidiæ, inde morbi, inde mortes accentur; ibi tandem nullum est malum, nullumque ibi reperiri potest ex malis, quæ in hoc mundo aversantur, nolumus et horremus, *nihil ibi est quod nolis*. Quin contra ibi sunt omnia bona, eaque ita pura, ut nihil mali permixtum habeant, ibi enim scientia sine errore, sanitas sine defectu, dignitas sine timore, abundantia sine indigentia, festivitas sine moestitia, pax sine dissidio, pulchritudo sine macula, virtus sine vitio et sine adversario; vel ut verbis utar divi Augustini « in cælo non est

paupertatis metus, non aegritudinis imbecillitas, nemo læditur, irascitur nemo, nemo invidet, cupiditas nulla exardescit, nulum cibi desiderium, nulla honoris pulsatio, aut potestatis ambitio; nullus ibi diaboli metus, insidiæ dæmonum nullæ, terror gehennæ procul, mors ibi neque corporis, neque animæ erit; sed immortalitatis munere vita implenda». O felicem patriam in qua omnia bona, et in qua nulla sunt mala! o regnum summis affectibus appetendum, in quo omnis felicitas, omnis prosperitas, et omnia prorsus bona reperiuntur sine ulla vel minimi mali admixtione. Infernus est quasi summarium et epitome omnium malorum. Quidquid uspiam acerbum, lacrymabile, et horrificum est, apud inferos sentitur; nec inter tot dolores totque mala, quæ ibi damnati perferunt, aliquod unquam vel minimum levamen aut solatium percipiunt. Plutonis portæ omnes ocluse sunt solatiis, omnes ibi aditus vel minimis levamentis sunt intercepti; ibi damnati nihil refrigerationis, auxilii nihil, nihil solatii, nec e cœlo, nec e terra, nec a Deo, nec a creaturis expectant; omnia ibi patiuntur mala sine ullius admixtione boni. O horrendam regionem! formidandum solum, in quo omnia sunt mala, et ita pura, ut in eo nil voluptatis, nil delectationis, nilque boni inveniatur. Econtra, o quam amabilis et desiderabilis paradisos, in quo omnia sunt bona, et ita pura, ut nil mali permixtum ibi reperiatur! O chara et dilecta civitas, a qua omnis dolor, metus omnis, et omnia mala in æternum exterminata sunt! o pulchra et beata patria, ubi torrentes sunt deliciarum, qui tamen diurno usu nullum unquam pariunt fastidium! ubi continua est manna cælestis pluvia quæ nunquam nauseam parit! ibi sumptuosa et regia convivia, quæ nullos unquam morbos generant; ibi ineffabilibus quisque gaudet honoribus, nec unquam per invidiam turbatur; ibi amicos fideles quisque habet, quorum amor est immutabilis, et quorum fidelitas inviolata; ibi immensi divitiarum thesauri, qui possessores suos non excecant, nec ad illicita trahunt; ibi tandem omnis beatitudinis regnum, ubi omnia bona, nullo permixta malo, reperiuntur: *O regnum beatitudinis sempiternæ, ubi juvenis nunquam senescit, ubi decor nun-*

quam pallescit, ubi amor nunquam tepescit, ubi sanitas nunquam marcescit, ubi gaudium nunquam deerescit, ubi dolor nunquam sentitur, ubi gemitus nunquam auditur, ubi triste nihil videtur, ubi lætitia semper habetur, et malum nullum timetur, quoniam ibi summum bonum possidetur (August. Solil. 35). Nullus in paradiso dolor, tristitia nulla est: *quoniam ibi summum bonum possidetur*. Possessio enim Dei, qui est summum bonum, omnem tollit dolorem, malum omne excludit: nec feri potest, ut tristitia aliqua afficiantur qui summum bonum vident, et videndo possident, cum ipse a videntibus se abstergat omnem lacrymam, omne malum expellat. Qui Deum in cœlo possident, summa gaudiorum et voluptatum abundantia cumulantur, ac ineffabili lætitia adimplentur: *adimplebis me lætitia cum vultu tuo* (Psal. 15). Ubi autem lætitiæ plenitudo, ibi nullus potest esse dolor, mœror nullus, tristitia nulla, nullaque mali permixtio. Qui Deum in cœlo possident, tanta bonorum celestium abundantia replentur, ut iis satientur, et quasi inebrientur: *Satiabor cum apparuerit gloria tua. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ* (Ps. 35). Hæc autem satietas, et hæc ebrietas nullum adferunt tædium, fatigationem, et nauseam nullam, post decies, post centies, post millies annorum millia tam recens, tamque suavis erit voluptas cœli, quam fuit primo omnium quadrante, et ad primum paradisi ingressum. Jam a paradiso omne tædium, fastidium omne, omnis dolor, omnisque corporis et animi molestia penitus excluditur, et in æternum excludetur, quia nullus dolor, tristitia nulla, nullaque mali permixtio est, et esse potest, ubi Deus, qui est summum bonum, perfecte possidetur: *quoniam ibi summum bonum possidetur*. Qui in hoc mundo feliciores censentur, replentur bonis et malis, dulcibus et amaris, melle et felle: gaudia eorum miscentur lacrymis, et risus spiriis. Apud cœlites omnium bonorum est satietas perfectissima, hi nullis vel minimis malis afficiuntur, omnibus replentur bonis, ita ut nihil voluptatis, nihil divitiarum excogitari possit, quo non replentur, *replebimur in bonis domus tuæ*. Unde si vel omnium beatorum infimum interrogemus; ac ab eo petamus,

num aliquid sinistri patiat? num celestibus bonis repleatur? respondebit haud dubie, quod quilibet ex sanctis Deum intuitive videat, ardentem amet, ac per visionem et amorem illum possideat, ejusque possessione ita beatus fiat, ut omnibus quæ optare potest bonis repleatur, nec aliquid mali, vel adversi pati possit. O quam magna, o quam pura sunt paradisi bona! quis non ambiat illic pervenire, ubi omnia bona sine ulla mali admixtione inveniuntur? Heu! si in hoc mundo, ubi fames, ubi sitis, ubi morbi, ubi mortes, et innumera nos circumdant mala, si in hoc mundo, ubi suavissimæ voluptates tandem amarescunt et expirant, multi vivere desiderant; quanto magis ad celestem patriam anhelare debemus? quanto magis aspirare quisque debet ad paradysum, ubi omnia bona sine defectu et sine ulla mali mixtura quisque possidebit. Quid non facere, quid non pati debemus, ut tanta et tam pura cœli bona obtineamus? quid enim non faciunt, quid non moluntur, quid non patiuntur homines, ut vana, ludicra et momentanea sæculi bona acquirant? et nos nihil agere, nil pati vellemus ad cœli bona comparanda? certe si sapiamus, nihil non faciemus, nullumque laborem recusabimus, ut Paradisi bona obtinere valeamus. Medii in doloribus dicere solitus erat Seraphicus Pater Franciscus: *tanta est gloria quæ me expectat, ut omnis pœna me delectet.* Jejunare, vigiliis protrahere, asseri indormire, flagris et caumeniis corpus domare, probra et calumnias devorare, ac omne mortificationis genus perferre, res ei erat suavissima, cum inspiciebat immensa et purissima cœli bona, quæ in mercedem sibi dari expectabat. O Fratres, strenue similiter laboremus, nullus nos labor terreat, generose suscipiamus quidquid durum, quidquid asperum in virtutis via reperitur, ut ad paradysum aliquando perveniamus, ubi magnis et puris perfruemur bonis, non ad tempus, sed in æternum, quia *hæc bona æterna sunt.*

III PARS.

Paradisi bona sunt æterna.

*Æternitate omnia bona fiunt meliora: bonum enim, quo magis durat, eo melius censetur, et bonum quod in æternum durat æterna hac duratione infinite melius efficitur. Voluptas unius diei a multis magnum bonum creditur; si sit unius hebdomadæ, pluris æstimatur; si unius anni, pluris adhuc penditur, et multo pluris, si sit centum, vel mille annorum, quia bona fiunt duratione majora, ac proinde infinita et interminabili duratione, fiunt infinita. Ratio durationis æternæ dat eis aliquem characterem infinitatis, facitque ut bona, quæ ex se erant modo finito bona, infinita bona fiant. Ergo ut altiore celestium bonorum ideam mentibus vestris ingeram, ea æterna esse dico. Quod aperte docet sacra Scriptura, cum paradysum vocat regnum, cuius nullus erit finis quodque in æterna sæcula durabit: *et regni eius non erit finis. Regnum tuum regnum omnium sæculorum* (Psal. 144, 13). Illud regnum non destruetur, sicut omnia hujus mundi regna, sed in æternum stabit, et in eo sancti regnabunt, non solum tot annorum millibus, quot sunt stelle in cœlo; non solum tot centenis annorum millibus et millionibus, quot sunt in mari aquarum guttæ, sed in æternum Deo fruuntur, et in æternum omnia prorsus bona possidebunt: *regnum tuum, regnum omnium sæculorum.* Huius mundi regna sunt aliquorum sæculorum regna, quia perpetuæ vicissitudini subjiciuntur, incipiunt ut desinant, florent ut cito areant, nascuntur ut brevi pereant; paradysus est *regnum omnium sæculorum*, quod perpetua stabilitate firmatur. Nullus ibi occasus, nulla ruina, ibi jam sancti immensa possident bona, et ea ibi in æternum possidebunt. Licet paradysus et infernus multis in rebus disconvenient, conveniunt tamen ratione æternitatis, quia sicut in inferno supplicia sunt æterna, ita et in paradiso æterna sunt bona et gaudia, quibus sancti fruuntur: *ibunt hi in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam* (Matt. 25). Felices se proclamarent damnati si scirent*

post millia millium annorum finem habituras suas penas, beatos se censerent, si certi essent, post millia millium ac millionum annorum aliquantulum minuenda sua supplicia; verum hac nullatenus gaudent consolatione et felicitate, cum ipsis certo constet, quod quamdiu Dei iustitia perdurabit, tamdiu durabunt pœnæ, quodque æternis suppliciis sine ulla diminutione cruciabuntur: *ibunt hi in supplicium æternum*. O quam terribile est in Dei manus incidere! quam formidanda est hæc pœnarum æternitas! quam infelices, qui æternis his inferni suppliciis addicti sunt! vicissim o quam felices sunt sancti qui in cœlo regnant: felices sunt, quia ineffabilibus fruuntur bonis, adhuc feliciores, quia iis in æternum fruuntur: *justi autem in vitam æternam*. Paradisus est hæreditas, ad quem possidendam sanctos suos Deus vocat: atque ut ait S. Petrus, hæc hæreditas, qua Deus sanctos suos ditat, est incontaminata, incorruptibilis et immarcescibilis: *in hæreditatem incorruptibilem et incontaminatam, et immarcescibilem*. Hæreditas hæc est *incontaminata*, quia nihil admittit immundi; est *incorruptibilis*, quia nec desinere, nec perdi potest; est *immarcescibilis*, quia nec deflorescere potest, nec imminui, sed in æternum eadem perseverabit. Hanc omnium honorum hæreditatem in cœlo sancti possident, et in æternum possidebunt: *repro missionem accipiant, qui vocati sunt, æternæ hæreditatis* (Hebr. 9, 15). Paradisum D. Bernardinus vocat *cellarium gloriæ*; non solum quia ibi Deus sanctos suos gloria et honore coronat; verum et quia eis ibi gloriæ suæ divitias ostendit, ibique eos multis gloriæ titulis insignit, et omnis gloriæ ubertate replet. Quia enim sancti in hoc mundo modicum quid pro Dei gloria passi sunt, eos in cœlo Deus omni gloria et honore afficit, et quia in hoc mundo momentaneam quandam tribulationem pro Dei gloria pertulerunt, eos Deus in paradiso perpetua et in æternum permanente gloria cumulat, *id enim quod in presenti est momentaneum et leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis* (2. Cor. 4, 17). Beatitudo cœlestis crebro in sacra Scriptura vocatur *vita, vita beata, et vita æterna. Vita*

dicitur, eo quod omnis beatitudo, cœlesti comparata, mors et miseria potius sit nuncupanda, quam vita. *Vita beata* appellatur, quia ibi jucunditas sine merore, unitas sine divisione, satiætas sine fastidio, dignitas sine humilitione, pax sine perturbatione, et omne bonum sine ulla dolorum, afflictionum et malorum admixtione. *Vita tandem æterna* vocatur, quia sancti in paradiso in æternum vivent, et omnibus bonis perfruuntur: *justi autem in perpetuum vivunt, et apud Dominum est merces eorum*. Æternam esse cœlestem beatitudinem, et æterna esse bona, quibus sancti in paradiso gaudent, probat Doctor Angelicus ex communi ratione beatitudinis, *quæ est bonum perfectum, quod desiderium hominis quietat*: si autem amitti posset beatitudo, et si bona ejus non essent perpetua, non quietaret sanctorum animos; quin contra timore amittendi suam beatitudinem et bona quæ possident, continue anxiantur: et ideo pro certo habendum, æternam esse beatitudinem, et æterna esse bona, quibus sancti in cœlo gaudent. Nonne itaque hæc bona sunt summo affectu appetenda, et ad ea totis conatibus anhelandum? Sanctus Chrysostomus, ut nos ad appetenda æterna excitet, temporalium bonorum volubilitatem, incostantiam, et fugacitatem nobis proponit. Fluxa, inquit, et caduca est hominum natura. Juventus properat ad senectutem, pulchritudo ad deformitatem, vires ad imbecillitatem, honor ad contemptum; sanitas ruit ad morbum, gloria ad vilitatem, divitiæ ad paupertatem. Res nostræ sunt similes vehementi fluento, quod nunquam vult consistere, sed fertur festinans ad declive. Et alibi os illud aureum, aurea semper verba preferens, ait mundanam felicitatem nihil habere stabile neque firmum. Quod exemplis passim obviis, nec parum vulgaribus confirmat dicens; « An non videmus sæpe, quod is quem hodie præcedunt lectores, et stipant satellites, cras in carcerem conjicitur, et cum malefactoribus versatur? quid hac vana et inani gloria fallacius? quod si in hac vita vicissitudinem illam evadit, omnino mors veniens felicitatem resecat. Qui hodie super thronum sedebat, et homines alios quasi umbras despiciebat, is subito postea jacebit mortuus absque spiritu, fetulentus, petitus innu-

meris conviciis. Quid hoc miserabilius esse potest? ». Miserabilia quidem, inania, fluxa, et transitoria sunt omnia mundi bona; et tamen ea ardentem appetimus, ad ea suspiramus, iis toto corde adheremus. Eja quanto magis ad paradisi bona, quæ magna, pura et æterna sunt anhelare debemus? quanto magis pro istis acquirendis laborare debemus et insudare? *Voluntas* inquit D. Augustinus, *quanto est avidior temporalium bonorum, tanto est inanius æternorum*. Non ergo temporalium bonorum sis avidus; labora et caduca illa bona despice, contemne, ac pro nihilo reputa, totisque cordis medullis ad magna, pura, et æterna paradisi bona aspira, et pro illis acquirendis sollicitate labora. Heu! si arator fert pondus diei et æstus, noctes insomnes ducit, totoque anni circulo duris incumbit laboribus, ut tenuem tempore suo messem colligat; si mercator totam lustrat Europam, ut aurum, argentum, margaritas, aromata, aliaque parvi momenti bona comparare valeat; si miles cum evidenti vite suæ descrimine ad certamen descendat, ut tantillum inanis gloriolæ ventum hauriat, quanto majori conatu militare, et laborare debemus, ut immensam cœli gloriam, magnaque et æterna Paradisi bona acquiramus? ad ea quidem anhelandum, pro iis laborandum. Heu! tamen quam pauci pro immensis et æternis bonis acquirendis sedulo laborant! Dic, quæso, quos pro cœlo labores subis? quibus penitentiae operibus incumbis? quantum inedie et famis toleras? quid somno demis? a quibus abstines deliciis? quot nocturnis horis orationi vacas? quam severe carnem maceras? quantis rigoribus petulantiam carnis coerceres? quantum lacrymarum ad delenda peccata fundis? quid agis, quid sustines, quid suscipis ut paradisi bona obtineas? Te tuamque scrutare conscientiam, et apparebit, quod pro cœlo parum labores, et forte quod pro illo assequendo nihil facias. Erubescere, quod tanto affectu terrena prosequaris, tamque sis frigidus circa cœlestia. Tuum excute torporem, caduca sæculi contemne bona, cœlestia appetere, quidquid ab istis assequendis impedire vel retardare potest, abijce, quidquid ad ea comparanda prodesse potest, amplectere, dabitque Deus gratiam, cuius auxilio illa assequeris. *Amen.*

FERIA II POST DOMINICAM SECUNDAM.

DE ÆTERNITATE PŒNARUM INFERNI.

In peccato vestro moriemini (Joan. 8, 21).

Timor et amor sunt duæ cordis humani passiones, quibus uti solet Deus ad homines avertendos a malo et in bono promovendos. Amor est passio quedam nobilis, qua ad benefaciendum, et ad proficiendum in via virtutis suaviter alliciuntur generosi, et bonæ indolis viri: timor vero est passio quedam vilis, qua ad declinandum a malo compelluntur etiam obdurati et rebelles quivis peccatores. Et ideo D. Augustinus (ep. 5 ad Bonif.) ait amoris proprium esse quod homines ad altiorem sublimioris perfectionis gradus evehat; timoris vero, quod homines a peccatis retrahat: *sicut sunt meliores quos dirigit amor: ita plures sunt quos corrigit timor*. Amoris et timoris motiva multa hominibus præbuit Christus; et licet in hunc mundum venerit, ut amoris sacri igne totum orbem incenderet: homines tamen sepeissime territavit, nunc mortem imminere nuntians, nunc terribilia esse Dei judicia asserens, nunc formidanda inferni supplicia objiciens. In hodierno autem Evangelio novum nobis proponitur timoris incentivum, æternitatis scilicet pœnarum inferni. Cum enim Christus Judæis ait, quod *in peccato suo morietur, in peccato vestro moriemini*, idem est ac si eos in æternum morituros dicat: quia in peccato mori, et in æternum mori, æternisque suppliciis addicti, unum et idem esse videntur, aut saltem unum ex alio necessario sequitur. De hac pœnarum inferni æternitate jam dicturi sumus. *Ave.*

Æternitatem pœnarum inferni qui non credit, infidelis est; qui non pertimescit, est induratus; et qui eam vitare non nititur, stupidus est et insanus. Certum quidem, quod si a christianis hominibus quaeratur, an pœnarum æternitatem credant, timeant, et vitare intendant, non est qui non respondeat: